

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Frem mod kirkestriden

Citation: Kierkegaard, Søren: "Frem mod kirkestriden", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p469-txt-shoot-id45fc53cd-67a8-49ba-8f65-768b36176ce2.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Et ganske simpelt Regnestykke.

At Xstd. i det nye T. er Intet mindre end en Næringsvei, et Noget i Retning af »Profiten leve«, at tværtimod, Xstd. ifølge det nye T. er det lige stik Modsatte er Forsagelse af denne Verden og hvad denne Verdens er: kan vel endog et Barn see.

Men naar nu Staten finder paa at anbringe til at forkynde Xstd 1000 kgl. Embedsmænd, hvis Næringsvei og Carriere Forkyndelsen er: er dette saa ikke paa den allerfarligste Maade at gjøre Xstd. umulig. Thi disse Msker, hvis Næringsvei Xstd. er, de kan jo dog for Satan ikke forkynde at Xstd. ikke er en Næringsvei.

Saa bliver det altsaa derved, at Xstdom er en Næringsvei. Men dette er, christeligt, uendelig langt farligere end om der aldrig hørtes Ord om Xstd; thi Taushed, ubetinget Taushed forfalsker ikke Xstd, men dette forfalsker Xstd. Ethvert Msk. er naturligt kun altfor tilbøiligt til at forstaae sit Liv saaledes at han stræber paa tilladelig Maade, at gjøre sig sit Liv saa fordeelagtig og nydelsesrigt som muligt. For at opvække, for at minde om noget Høiere, skulde saa Xstd. være med – aber, den repræsenteres saaledes, at den bestyrker i Det, just Det, hvilket den skulde modarbeide. Og imidlertid opretholdes Skinnet, at vi er et christent Folk, et christent Land, har christne Præster. Mon den meest fortvivlede Opstand mod Xstdommen er saa farlig for den som denne Tingenes Orden. Snigmord pleier jo altid at være anseet for det Farligste, og dette er om muligt endnu farligere end et Snigmord, thi Xstd. er myrdet saaledes at den – bliver ved at bestaae, det vil sige Skinnet. Vold foranlediger strax at der bliver gjort Anskrig, derfor er Vold ikke saa farlig, Snigmord er farligere; thi det søger at undgaae, at der bliver gjort Anskrig: men denne Art Snigmord, der jo i en vis Forstand næsten gjør Mirakler, gjør det Ord sandt »slaae mig nu ihjel og lad mig leve«, dette Snigmord, der slaaer Xstdommen ihjel, men dog lader den leve, hvad jo ogsaa er af yderste Vigtighed, da Præsterne igjen skal leve af den – dette Snigmord har gjort Alt for at forhindre Anskriget.

At denne er Tilstanden her i Landet, har jeg forlængst været opmærksom paa. Men just fordi jeg har en Forestilling om hvilken christelig Redelighed og Aabenhed jeg har med at gjøre, just derfor har jeg maattet gaae saa uhyre forsigtigt tilværks, at Anskriget ikke kommer saa tidligt, at Redeligheden kan qvæle det strax i dets Tilblivelse.

Imidlertid har jeg gjort Tilstanden her i Landet kjendelig – og jeg blev ogsaa forstaaet fE af den nu afdøde Biskop Mynster. Det er ganske vist han var en Virtuosi i den Kunst at omklæde dette »Profiten leve«

med Værdighed og Høitidelighed og Høitidelighed, ja han var Virtuøs. Han blev ogsaa saa arrig paa mig, som jeg dog aldrig havde troet, at Biskop M. kunde blive. Han blev saa arrig – nu, ligefrem at gaae ned paa Gaden og række Tunge af mig, og opmuntre Gadedrengene til at gjøre det, fandt han, hvor meget det end maaskee har fristet ham, fandt [han] lod sig ikke gjøre. Saa hittede han paa at gjøre det Samme paa en finere Maade: ved at proklamere Corsarens Goldschmidt, og sætte mig paa Linie sammen med ham. O, dybe, inderlige christelige Alvor! Hvad Under derfor at Biskop Martensen i sin Ligtale begraver Biskop Mynster som Sandheds-Vidne, et af de rette Sandhedsvidner, hvis Tab er uerstatteligt, hvor nær det end kunde synes at ligge, at Biskop Martensen alene ved denne Tale viser sig capabel til at kunne erstatte Biskop M. som Sandheds-Vidne.

Men, vil maaskee Nogen sige, hvad Du siger om Landets christelige Tilstand, er i det Hele taget kun altfor sandt, det hele med Xstd. er Spilfægterier, er forklædt Verdslighed – dog maa man ikke ganske skjære alle over een Kam; vi har jo en christelig Opposition, hvis dybe, alvorsfulde Røst vistnok ikke er trængt igjennem, men som dog bør respekteres.

Ah, jeg forstaaer det! Ja vi har: Grundtvig. Og det er en Mand; han har med dyb christelig Alvor reist den apostoliske Indsigelse mod dette hele U-Væsen med Statskirken – hvilket i Retning af Charakteren udtrykkes saaledes, at Pastor G. for sit Vedkommende har sikkret sig det mageligste, og meget fordeelagtige Præstekald i Statskirken, hvor man har meget lidt at bestille, store Indtægter, og hvor man saa i Sommertiden holder Capellan, for ret at kunne nyde Sommerens Glæde. Og imidlertid proklameres man som den dybe Alvors-Mand en Apostel i Norden, saaledes proklameres man af yngre Theologer, der, gifte eller forlovede, med Længsel imødesee den Tid, da ogsaa de kunne forene et fedt Embede med apostolisk Værdighed. I mine Tanker er dette med Oppositionen endnu meget værre end hele den øvrige Verdslighed, forsaavidt Oppositionen endogsaa har taget den Profit med: at ville respekteres som Apostel.

Skal jeg tage endnu et Exempel? Nu vel, lad mig tage en Mand, der paa forskjellig Maade har kvalificeret sig til at drages frem: Lic: theol. Pastor Kierkegaard. Der er for Øieblikket en Professor-Plads ledig ved Universitetet. Pastor K. hører til Grundtvigianerne, der kunde ønske at faae ham anbragt ved Universitet[et]. Strax faae vi derfor en ledende Avis-Artikel af Dr. Rørdam, ogsaa en Grundtvigianer. Dr. Rørdams Artikel er som Hr Dr. selv dyb Alvor, hvilken Alvor i Livet udtrykkes derved, at Hr Dr. har passet paa at faae et godt Levebrød (for at forkynde at Xstd. er Forsagelse) og vistnok uden min Opmuntring vil vide at passe paa, om der skulde blive et federe Embede ledigt. Men til Sagen. Det er, ifølge Dr. R^s Artikel et meget alvorligt Spørgsmaal, hvo der bliver Professor – og Pastor K. (denne Alvorens Mand, hvad yngre Theologer og Grundtvigianere altid have haft travlt med) han er af samme Mening, han anseer Sagen for saa alvorlig, at

han maa betinge sig 2000rd i Gage, ellers vilde det formdl. være Mangel paa Alvor af ham at tage Pladsen – saa alvorlig er Sagen.

Og saaledes er det overalt; overalt under Navn af Xstd: Profiten leve.

Og det er ikke blot dette, at man tager denne Profit; men der afstedkommes en langt farligere Forvirring. Gjennemsnittet af Msker er naturligt saaledes Verdslighed, at de Ingen forstaae, naar han ikke gjør sig Profit; og det at gjøre sig Profit stiller sig for dem som det Respektable det Agtværdige. Naar En arbejder uden Løn ansee Mskene det for Galskab, og paa den anden Side jo mere Profit han har af hans Stræben, jo mere respektere de ham.

Just denne Verdslighed er det Xstd. vil tillivs – men det bliver aldeles umuligt, idet Præsterne ikke blot tage Profiten, men conspirere med Verdsligheden mod Xstd., blive respekterede og agtede just fordi de gjøre Det, som er Xstd. meest imod.

Dette kan mit Liv oplyse. Jeg har Aar efter Aar og meget anstrengt arbeidet uden at have den mindste Løn. Dette betragtes derfor ogsaa som en Slags Galskab. At jeg har det nye Testamente paa min Side: ih, Gud bevares det gjør slet Intet til Sagen. At jeg er letsindig, mangler Alvor, eller som Pastor K. fremstillede det i sit, senere trykte, Foredrag i Conventet, at jeg repræsenterer Extasen – medens Biskop M. repræsenterer Besindigheden (der skal ogsaa være meget betydelige [a] Tiender til Sjellands Bispestol): det kan Enhver see. Vil jeg blive forstaaet, maa jeg see at gjøre mig Profit, og i samme Grad jeg gjør mig mere Profit, i samme Grad vil jeg blive bedre forstaaet.

[a] hvad Pastor K. nok forstaaer sig paa,